

[Beveu Menys]

Registre del consum d'alcohol a l'e-CAP

Rosa Freixedas, Estela Díaz i Lúdia Segura

programa [Beveu Menys]

program

Subdirecció General de Drogodependències

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

camfic
societat catalana de
medicina familiar i
comunitària

AIFICC

ASSOCIACIÓ D'INFERMERIA
FAMILIAR I COMUNITÀRIA
DE CATALUNYA

Programa Beveu Menys

Índex

- **Introducció**
- **Estructura del registre del consum d'alcohol**
 - Calculadora
 - Situacions especials
 - Classificació del consum segons nivells de risc
- **Casos pràctics:**
 - Consumidor habitual de begudes alcohòliques
 - Consumidor esporàdic de cap de setmana
 - Consumidor ocasional o molt esporàdic de begudes alcohòliques
- **Altres característiques**
- **Registre del diagnòstic a l'e-CAP**

Introducció

Segons l'OMS, L'alcohol és el segon factor de risc per la salut als països desenvolupats. A la primària, no obstant s'infradetecta, així per exemple, malgrat un 20% dels pacients atesos són bevedors de risc (segons AUDIT-C), només s'identifica un 1,5% (segons dades de l'e-CAP*).

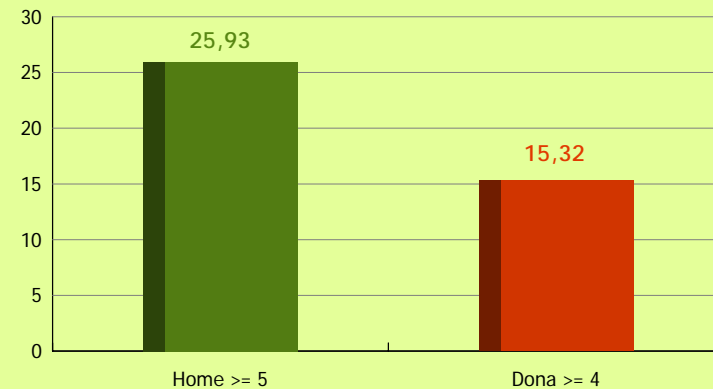
OBJECTIU: Donar a conèixer el funcionament de l'aplicatiu de registre de consum d'alcohol (calculadora) disponible en la història clínica per millorar la detecció del consum de risc

A destacar:

A l'e-CAP*, la calculadora s'activa amb un doble clic sobre la variable ALRIS, situada en el full de monitoratge. Un cop preguntat el consum, permet desar de forma automàtica les dades introduïdes i classificar segons el nivell de risc.

**e-CAP és el nom amb el que es coneix el programa informàtic d'història clínica d'atenció primària utilitzat Catalunya per l'Institut Català de la Salut.*

Consum de risc d'alcohol en la població atesa a l'Atenció Primària

Audit C

Registre del consum d'alcohol

Aquesta pantalla s'estructura en 3 parts:

	Consum	Equivalència en UBE	Consum habitual X Dies	Consum esporàdic X Dies	Consum total setmanal
Vi o Cava	1 got o copa (100 ml.)	1	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	1 ampolla (3/4)	7,5	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	1 litre	10	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Cervesa o Sidra	1 canya (200 ml.)	1	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	1 litre	5	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Copes	1 copa (50 ml)	2	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	1 cigalò (25 ml.)	1	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	1 combinat (cubata...)(50ml)	2	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	1 litre	40	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Generosos (xeres, vermut,...)	1 copa	1	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	1 vermut (50 ml)	2	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	1 litre	20	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Sexe: Dona
Edat: 75 anys

Resultat UBE: Hab: Esp: Resultat UBE/ Setmana:

Està embarassada?
Ingesta d'alcohol mentre realitza activitat laboral de risc?
Tractaments amb fàrmacs amb interaccions rellevants?
Ha consumit almenys un cop al mes i en un període curt de temps, més de 5 UBE en dona, més de 6 UBE en home?

CLASSIFICACIÓ DEL CONSUM:

Interpretació

Netejar Calcular Guardar Sortir

1. Calculadora

2. Situacions especials

3. Classificació del consum

1. Calculadora

Utilitza la unitat de beguda estàndard (UBE), equivalent a 10 grams d'alcohol, i el registre dels diferents tipus de begudes alcohòliques, per calcular el consum d'alcohol setmanal i establir el risc del consum segons els criteris establerts.

Comenceu enregistrant la següent informació:

- el consum habitual
- el consum esporàdic

Marqueu els dies de consum (si cal) tenint en compte que la suma dels dos ítems pot oscil·lar entre 0 i 7

A l'última columna: consum setmanal obtenim el sumatori del consum que la persona ha fet durant tota la setmana, un cop fet el registre del consum habitual i esporàdic per dies.

Teniu la possibilitat de fer rectificacions en el registre, prement el botó netejar i introduint de nou les dades.

2. Situacions especials

- Són aquelles en les que qualsevol consum d'alcohol es considerat consum de risc.
 - embaràs
 - tractament amb fàrmacs que interaccionin amb l'alcohol
 - activitat laboral de risc
 - ingesta de més de 5 UBE en dones i més de 6 UBE en homes almenys un cop al mes i en un període curt
- Per defecte, apareixen marcades les quatre caselles no, que heu de canviar, si escau, per les caselles sí corresponents, en aquest cas, automàticament qualsevol consum introduït serà un consum de risc.

A destacar:

- Si no indiqueu que es tracta d'una persona en situació especial (per exemple, una dona embarassada), la calculadora no tindrà en compte aquesta dada i no enregistrarà el possible consum (en cas que hagi) com a consum de risc.

Està embarassada?	☐ SI	☒ NO
Ingesta d'alcohol mentre realitza activitat laboral de risc?	☐ SI	☒ NO
Tractaments amb fàrmacs amb interaccions rellevants?	☐ SI	☒ NO
Ha consumit almenys un cop al mes i en un període curt de temps, més de 5 UBE en dona i més de 6 UBE en home?	☐ SI	☒ NO

3. Classificació del consum

- Un cop fet el registre de la quantitat d'alcohol i dies de consum, i considerant les situacions especials:
- Premeu el botó **Calcular** que ens indicarà el consum setmanal i assignarà automàticament un dels nivells de risc següents:
 - Risc 0 → No bevedor
 - Risc 1 → Bevedor de baix risc
 - Risc 2 → Bevedor de risc
- El botó **Interpretació** dona informació addicional.
- El botó **Guardar** permet desar les dades que es traspassaran automàticament al full de monitoratge.

CLASSIFICACIÓ-RISC	HOME	DOHA
Risc 0 - No bevedor	No bevedor	No bevedora
Risc 1 - Consum de baix risc	Bevedor de < 28 UBE/Setmana	Bevedora de < 17 UBE/Setmana
Risc 2 - Bevedor de risc	Bevedor de < 28 UBE/Setmana, que: - Tingui < 16 anys o - Utilitzi maquinària perillosa o - Prengui fàrmacs que interfereixin amb alcohol.	Bevedora de < 17 UBE/Setmana, que: - Estigui embarassada o - Tingui < 16 anys o - Utilitzi maquinària perillosa o - Prengui fàrmacs que interfereixin amb alcohol.
	Bevedor de >= 28 UBE/Setmana	Bevedora de >= 17 UBE/Setmana
	Bevedor esporàdic de >=6 UBE en un període curt de temps, almenys un cop al mes.	Bevedora esporàdica de >=5 UBE en un període curt de temps, almenys un cop al mes.

Casos pràctics

- 1. Consumidor habitual de begudes alcohòliques**
- 2. Consumidor esporàdic de cap de setmana**
- 3. Consumidor ocasional o molt esporàdic de begudes alcohòliques**

1. Consumidor habitual de begudes alcohòliques

Cas 1: Persona que consumeix dues copes de vi i dues canyes cada dia (de dilluns a divendres). Els caps de setmana pren tres copes de vi i una copa.

Registre consum:

- Un consum de dilluns a divendres és un consum habitual x **5** dies
- Un consum de cap de setmana és un consum esporàdic x **2** dies

Full de monitoratge: es mostren els valors següents

Consum	Equivalència en UBE	Consum habitual x 5 Dies	Consum esporàdic x 2 Dies	Consum total setmanal
Vi o Cava				
1 got o copa (100 ml.)	1	2	3	16
1 ampolla (34)	7,5	0	0	0
1 litre	10	0	0	0
Cervesa o Sidra				
1 canya (200 ml.)	1	2	0	10
1 litre	5	0	0	0
Copes				
1 copa (50 ml.)	2	0	1	4
1 cigaló (25 ml.)	1	0	0	0
1 combinat (cubata...)(50ml)	2	0	0	0
1 litre	40	0	0	0
Generoses (xeres, vermut,...)				
1 copa	1	0	0	0
1 vermut (50 ml.)	2	0	0	0
1 litre	20	0	0	0

Sexe: Dona
Edat: 75 anys
Resultat UBE: 4 Hab: 20 5 Esp: 10 Resultat UBE/ Setmana: 30
CLASSIFICACIÓ DEL CONSUM: 2 Interpretació ?
Netejar Calcular Guardar Sortir

CÀLCUL RISC ALCOHOL	ALRIS	2	C
✓ Ingesta total alcohol setmanal en UBE	ALSET	30	C
✓ Ingesta alcohol habitual en UBE	ALHAB	20	C
✓ Ingesta alcohol esporàdica en UBE	ALDIA	10	C

2. Consumidor esporàdic de cap de setmana (1)

Cas 2: Persona (generalment jove) que consumeix 1 litre de cervesa i un combinat dissabte i diumenge

Registre de consum:

un patró de consum d'alcohol en dies festius o en períodes curts de temps es registra:

- Consum habitual x --- dies
- Consum esporàdic x 2 dies

Important que marquem:

Ha consumit almenys un cop...,

El consum d'aquesta persona es considera de risc per ser una situació especial.

Nota: 14 UBE/setmana és una quantitat per sota dels valors de risc. Aquest risc es modifica quan fa ingestes importants en un període curt de temps

Consum	Equivalència en UBE	Consum habitual x Dies	Consum esporàdic x Dies	Consum total setmanal
Vi o Cava				
1 got o copa (100 ml.)	1		0	0
1 ampolla (3/4)	7,5		0	0
1 litre	10		0	0
Cervesa o Sidra				
1 canya (200 ml.)	1		0	0
1 litre	5		1	10
Copos				
1 copa (50 ml)	2		1	4
1 cigalò (25 ml.)	1		0	0
1 combinat (cubata...)(50ml)	2		0	0
1 litre	40		0	0
Generosos (xeres, vermut,...)				
1 copa	1		0	0
1 vermut (50 ml)	2		0	0
1 litre	20		0	0

Sexe: Home
Edat: 43 anys

Resultat UBE: 0 Hab: 0 7 Esp: 14 Resultat UBE/Setmana: 14

CLASSIFICACIÓ DEL CONSUM: 2 Interpretació

Ingesta d'alcohol mentre realitza activitat laboral de risc? SI NO
Tractaments amb fàrmacs amb interaccions rellevants? SI NO
Ha consumit almenys un cop al mes i en un període curt de temps, més de 5 UBE en dona i més de 6 UBE en home? SI NO

Netejar Calcular Guardar Sortir

2. Consumidor esporàdic de cap de setmana (2)

Full de monitoratge:

La casella **ALRIS** indica que es tracta d'un consumidor de risc perquè pren 14 UBE a la setmana, i les consumeix en un període de temps curt (casella **ALDIA**).

V	CÀLCUL RISC ALCOHOL	ALRIS	☐	DE RISC	C
V	Ingesta total alcohol setmanal en UBE	ALSET	☐	14	C
V	Ingesta alcohol habitual en UBE	ALHAB	☐	0	C
V	Ingesta alcohol esporàdica en UBE	ALDIA	☐	14	C
A	Consell alcohol	CALCO	☐		C

3. Consumidor ocasional o molt esporàdic de begudes alcohòliques

Cas 3: Persona que pren 1 copa de vi esporàdicament.

Consum de begudes alcohòliques en moments puntuals (celebracions especials), i que habitualment no fa cap consum, ni tan sols els caps de setmana

Registre de consum:

un patró de consum d'alcohol esporàdic es registra:

- Consum habitual x --- dies
- Consum esporàdic x 1 dies

Full de monitoratge: Com la calculadora fa el consum setmanal, heu de modificar el full de monitoratge, esborrant les dades de les caselles **Ingesta total alcohol setmanal** (variable ALSET).

Consum	Equivalència en UBE	Consum habitual	Dies	Consum esporàdic	Dies	Consum total setmanal
Vi o Cava				1	1	1
1 got o copa (100 ml.)	1					
1 ampolla (3/4)	7,5					
1 litre	10					
Cervesa o Sidra						
1 canya (200 ml.)	1					
1 litre	5					
Copes						
1 copa (50 ml)	2					
1 cigalo (25 ml.)	1					
1 combinat (cubata...x50ml)	2					
1 litre	40					
Generosos (xeres, vermut...)						
1 copa	1					
1 vermut (50 ml)	2					
1 litre	20					

Sexe: Dona Edat: 30 anys Resultat UBE: 0 Hab: 0 1 Esp: 1 Resultat UBE/ Setmana: 1

Està embarassada? SI NO CLASSIFICACIÓ DEL CONSUM: 1 Interpretació: ?

Ingesta d'alcohol mentre realitza activitat laboral de risc? SI NO
 Tractaments amb fàrmacs amb interaccions rellevants? SI NO
 Ha consumit almenys un cop al mes i en un període curt de temps, més de 5 UBE en dona i més de 6 UBE en home? SI NO

Netejar Calcular Guardar Sortir

V	CÀLCUL RISC ALCOHOL	ALRIS	☐	BAIX RI	C
V	Ingesta total alcohol setmanal en UBE	ALSET	☐	0	C
V	Ingesta alcohol habitual en UBE	ALHAB	☐	0	C
V	Ingesta alcohol esporàdica en UBE	ALDIA	☐	1	C
A	Consell alcohol	CALCO	☐		C

V	CÀLCUL RISC ALCOHOL	ALRIS	☐	BAIX RI	C
V	Ingesta total alcohol setmanal en UBE	ALSET	☐	1	C
V	Ingesta alcohol habitual en UBE	ALHAB	☐	0	C
V	Ingesta alcohol esporàdica en UBE	ALDIA	☐	1	C
A	Consell alcohol	CALCO	☐		C

Altres característiques de la calculadora

- Els valors d'UBE poden ser decimals.

*Exemple: per indicar mitja cervesa, escriviu **0,5** en la casella corresponent.*

- Si entreu a la calculadora, premeu Guardar i sortiu, se us assignaran valors **0** en totes les variables.
- El full de monitoratge permet modificar els valors. Això significa que podeu escriure sense entrar a la calculadora en cas que estigueu molt segurs del consum que us indica el pacient. La calculadora és una ajuda més.
- Si cliqueu sobre la **C** de les caselles **ALRIS** o bé **Consell alcohol**, s'obre una finestra on podeu fer anotacions que us poden servir per donar consells en les properes visites.

The image shows a screenshot of a software interface for alcohol risk calculation. At the top, there is a table with columns for variables and their values. A red circle highlights the 'C' button in the 'ALRIS' column, and a red arrow points down to a dialog box titled 'Comentari'.

V	CÀLCUL RISC ALCOHOL	ALRIS	☐	BAIX R	C	BAIX RI	BAIX RI			BAIX RI
V	Ingesta total alcohol setmanal en UBE	ALSET	☐	4		4	4			10
V	Ingesta alcohol habitual en UBE	ALHAB	☐	4		0	0			
V	Ingesta alcohol esporàdica en UBE	ALDIA	☐	0		4	4			
A	Consell alcohol	CALCO	☐							F

Comentari

Comentaris

Comentari:

Sortir

Registre del diagnòstic a l'e-CAP

Registreu el diagnòstic utilitzant els següents codis:

- Codi F10.1: Consum perjudicial i de risc
- Codi F10.2: Dependència de l'alcohol
- Codi Z72.1: Bevedor rehabilitat

Altres codis que es poden utilitzar:

- Codi T 51.9: alcohol no especificat
- Codi F10.0: intoxicació aguda

A destacar:

-Actualment tot i que no hi ha un codi específic pel Consum de risc recomanem utilitzar el codi F10.1

RECORDEU

Registrar el consum d'alcohol dels vostres pacients utilitzant la calculadora de l'e-CAP

Notificar si es troben o no en situacions especials

Utilitzar els codis adequats per descriure cada situació clínica relacionada amb l'alcohol que us pogueu trobar

Oferiu consell o intervenció breu, anoteu-ho a la història i feu-ne el seguiment. Recordeu que podeu anotar el tipus de consell fet al full de monitoratge a la casella consell i prement el boto "C"